

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA

REGIONÁLA GIRJERÁDJOOVDÁNAHTTIN DOAIBMAPROGRÁMMA JAGIIDE 2017-2020

SISDOALLU

1.0	Láidehus	4
2.0	Duogáš	5
2.1	Čadaheapmi ja ekonomiija	6
3.0	Finnmárkku girjerádjosat	7
3.1	Álbmotgirjerádjosat	7
3.2	Girjebusset	7
3.3	Skuvlagirjerádjosat vuoddoskuvllas ja joatkkaskuvllas	8
3.4	Universitehta- ja allaskuvlagirjerádjosat	8
3.5	Sámedikki girjerádjusat	9
3.6	Eará girjerádjosat	9
3.7	Finnmárkku fylkagirjerájusat	9
4.0	Girjerádjoovdánahttin	10
5.0	Girjjálašvuodagaskkusteapmi	11
5.1	E-girječoakkáldat	11
6.0	Finmarksbiblioteket	12
6.1	Girjjálašvuohat	12
6.2	Govat	12
6.3	Priváhtaarkiiva	12
6.4	Suoma girjerádjobálvalus	12
7.0	Regionála girjerádjoovdánahttin doaibmaprogramma	14
8.0	Girjjálašvuohat	16

Finnmark fylkeskommune / Finnmarks fylkeskommune
Fylkeskontoret, 9815 Čáhcesuolu
Tlf. 78 96 20 00 / fax 78 96 23 70
E-poasta: postmottak@ffk.no Neahttasiidu: www.ffk.no
Ovdasiidogovva: Finnmarks girjjálašvuodafestivála 2016 rahpandilálašvuodas Samovarteáhteris.
Govven: Sonja Siltala
Hábmen: To Typer AS – www.totyper.no

1.0 LÁIDEHUS

Johttičájáhusas Tráante 2017 oktavuodas. Govven: Henrik Ørsted

Girjerádjosat leat oassin servodaga kultuvrra geadgejuolggis, ja geavahuvvojit agiid rastá ja sosiála, etnalaš ja kultuvrralaš gullelašvuodaid. Máhtolašvuodalassáneapmi ja girjeluoikkaheapmi leat vel ge nannosat. Girjerádjosa

funkšuvdna dego deaivvadansadjin ja demokrátalaš arenan lea dál láhkavuollásaš, ja lea okta reaidu integreremis, máhttojuohkimis, čuvgehusas ja sosiála oahppamis. Ferte bargojuvvot mearredidolaččat vai girjerádjosat fylkkas šaddet lihkestuvvan modearna deaivvadansadjin ja diehtoguovddážin, ja vai iešgudetlágan girjerádjomálet barget ovtta dego resursan vai Finnmárkkku ássit galget oázžut dieđu ja kvalitehta.

Ovdáneapmi servodagas, digitaliseren ja globaliseren lea addán ássiide odđa dábiid maidda girjerádjosat fertejit guorrasit kultuvra- ja diehtobálvalusaid kvalitehtain. Gáibádušat leat ahte girjerádjosat fertejit heivehit dárbbuide mat ieš guđet geavaheddiin leat ja leat mielde gaskkusteamen ja heiveheamen diehtoháhkama gáldomáilmis mii dádis stuorru. Guorahallama čájehit ahte servodat oázžu njeallje geardásaččat ruovttoluotta juohke ruvnnus mii investerejuvvo álbmogirjerádjosiidda. Seammás gillájit mánga girjerádjosa garra ekonomalaš dilis.

Finnmárkkku fylkagirjerájus lea mañimuš jagiin revitaliseren girjerádjoovdánahttin barggu earet eará mánga proševtta bokte, muhto lea ain ge stuorra dásseerohusat girjerádjobálvalusaid kvalitehtas ovttaskas gielddain. Fylkagirjerádjosis lea láhkavuolláš geatnegasvuotta gielddaide mii guoská regionála girjerádjobálvalusaid ovdánahttimii, muhto sávahtti ovdánahttin dáhpáhuva dušše oassálastima bokte ja árrjálášvuotta báikkálaččat.

Finnmárkkku fylkagirjerádjosis lea maid ovdasvástádus priváhtaarkiivvain, govbaseailluheamis, Finnmárkkku girjjálášvuodas ja suoma girjjálášvuodas. Dakkár bálvalusat leat mielde váikkuheamen ollislaš servodatmuitui ja addá olles álbmogii, dutkiide ja boahhtevaš buolvvaide vejolašvuodaid čiekŋudit iežas Finnmárkkku historjái ja min oktasaš árbái. Fylkagirjerádjosa vuorkkaid Hálddašeami ja gaskkusteamii ulbmilin lea láhčit dieđu, dovdamuša, vásáhusa ja identitehtahuksema.

2.0 DUOGÁŠ

Juovlamánus 2014:s dohkkehii Fylkadiggi áššis 45/14 Finnmárkkku regionála kulturstrategiijaid jagiide 2015-2020. Kulturstrategiijat addet bajit ja kulturpolitihkalaš láidestusaid strategiijaide ja doaimmaide. Regionála kulturstrategiijain boahotá ovdán ahte Finnmárkkku fylkagiella lea váldán ovdasvástádusa ráhkadit regionála girjerádjoovdánahttin doaimmaprogramma.

Leat definerejuvvon 5 nannensuorggi Finnmárkkku regionálaš kulturstrategiijain. Nannensuorggit leat vuoruhuvvon dego vuolggasadjin doaimmaide doaimmaprogrammas:

- Gaskkusteapmi
- Riikkaidgaskasaš ovttasbargu
- Ovttasbargu ja bargoguoibmevuotta
- Identitehta
- Kompetánsa

Mánáidčájálmás Finnmárkkku riikkaidgaskasaš girjjálášvuoda-festiválas 2016. Govven: Sonja Siltala

Doaimmaprogramma govve nannensuorggiid iešgudetláganvuhtii. Oanehaččat sáhtta nannensuorggiid defineret girjerádjoovdánahttinoktavuodas dán láhkai:

- Gaskkusteapmi: girjjálášvuotta-, kultuvra- ja diehtogaskkusteapmi ovttasdoaimmiiguin girjerádjosiiguin ja eará oassádalliiguin
- Riikkaidgaskasaš ovttasbargu: girjerádjofágalaš ovttasbargu Ruoššain ja Suomin
- Ovttasbargu ja bargoguoibmevuotta: ovttasbargu girjerádjosiid gaskkas ja girjerádjomálliid, ja gaskkal girjerádjosa ja eará organisašuvnnaid ja institušuvnnaid, báikegottis ja regiovdnadásis
- Identitehta: máhtolašvuoda seailluheapmi, áddejupmi, vásáhus ja identitehtaráhkadeapmi álbmogii ja giellažoavkkuide mat leat dehálaččat fylkkas. Girjerádjosiid gaskkusteapmi galgá lasihit áddejumi das mii lea Finnmárku-identitehta ja davviguovlluid identitehta buohkain geat ássat fylkkas
- Kompetánsa: nannet fágakompetánsa girjerádjosiin, ja nannet ássiid gielalaš, kultuvrralaš ja digitála kompetánsa

Mánát ja nuorat lea geardduheadji vuoruhanjoavku buot nannenguovlluin ja doaimmain doaibmaprográmmas.

Doaibmaprográmma fátmasta buot girjerádjosiid ja buot fylkagirjerádjosa bálvalusaid. Ulbmil lea sohppojuvvon regionálalaš dahkku vai stimulere girjeráju ovdánahttimii, girjjálašvuodagaskusteapmái ja seailluheapmái ja govaid gaskusteapmái ja priváhttavuorkkáide Finnmárkus. Doaibmaprográmma galgá leat stivrenreaidu go lea čadaheamen regionálalaš politihka. Mii mearkaša ahte doaibmaprográmma galgá leat duogázin go árvvoštallá, vuoruha ja go politihkalaš mearrádusat dahkkojuvvojit.

Doaibmaprográmma lea sáddejuvvon buot girjerádjosiidda, girjerádjoamasteddjiide, Finnmárkku museaid ja arkiivvaid ovttasbargoguimmiide borgemánus 2016:s, masa lea vejolaš ja sávahahtti buktit cealkámušaid. Doaibmaprográmma lea maiddái giedahallojuvvon regiovdnačoahkkimiin buot girjerádjosiin ja Sámedikki girjerádjosis čakčamánu 2016:s.

Dárbuid ja hástalusaid deaivá belohakkii dáinna doaibmaprográmmain, muhto lea dárbu čielgasat regionálalaš

girjerádjostrategiijii. Fylkagirjerádjosis lea láhkavuollásaš ovddasvástádus álbmotgirjerádjosiid buhta mii guoská regionála doaimmaide ja ovdánahttimii, muhto ii leat definerejuvvon sullasaš ovddasvástádus oahppogirjerádjosiidda vuodđoskuvlla rájes gitta allaskuvlii. Dan dihtii lea čuovvovaš lávki regionála girjerádjostrategiija mii vuodđuvvo ovttasbargui, nana oassálastimii ja dialoga buot girjerádjosiiguin, gielddaiguin, politihkkariiguin ja ássiiguin Finnmárkku.

2.1 Čadaheapmi ja ekonomii

Muhtun doaimmat doaibmaprográmmas leat muhtun muddui fásta ja galget joatkevaččat čadahuvvot. Eará doaimmat leat kártemat, vuoruhuvvon kompetánsalokendoaimmat dahje guorahallamat mat gáibidit proseassa ja čadahemiid mat leat mearreáigásaččat ja loahpahuvvojit áigemeari siste. Regionála girjerádjostrategiija doaibma gáibida lasseruhtadeami jus dan galgá čadahit. Dat biddjojuvvo ovdán áigodaga siste. Lea maid lunddolaš joatkit ovttasbarggu gos ohccojuvvo lasseruhtadeamit doaimmaide dego omd. gaskkustanmátkkošteamit, čájáhusat ja festiválat.

Lohkanboddu.

Gowen: Hannele Fors

3.0 FINNMÁRKKU GIRJERÁDJOSAT

Deanu ja Unjárgga girjebusse 2016.

Gowen: Sonja Siltala

Finnmárkku fylkkas leat odne 19 álbmotgirjerádjosa, 10 joatkkaskuvlla girjerádjosa, 4 fágagirjerádjosa, 1 giddagasgirjerájus ja 3 girjebusse. Dan lassin galgá vuodđoskuvllat leat iežaset skuvlagirjerádju. Fylkagirjerádjosa formálalaš, regionála geatnegasvuohtha lea sierra laktojuvvon álbmotgirjerádjosiidda Lov om folkebibliotek bokte. Seammás lea sihke ávkkálaš ja dárbbalaš geahččat girjerádjosiidbirrasiid fylkkas ollislaččat. Álbmotgirjerádjosat, skuvlagirjerádjosat, fágagirjerádjosat ja fylkagirjerádjosat leat relašuvnnas nuppiide, ja sis leat oktasaš vejolašvuodat ja hástalusat.

3.1 Álbmotgirjerádjosat

Álbmotgirjerájus lea láhkavuollásaš gielddalaš doaibma, ja buot fylkka 19 gielddas lea iežas girjerádju. Gielddalaš girjerádjosiin lea doaibmaovddasvástádus iežaset gielddain, vejolaš ovttasbargu eará gielddaiguin ja fylkagielddain. Ferte bargojuvvot mearredidolaččat vai girjerádjosat fylkkas šaddet deaivvadansadjin ja oahpposadjin, sihke gaskkustan árenat iešgudetlágan kulturovdanbuktimiidda. Girjerádjosat galget ovdánahttot seamma távttas go servodat muđui, ja integeret odđaovdánahttiimiid buot geavaheaddjiavkkuide sin doaimmai. Seammás galget girjerádjosat leat servodaga muitun, ja váldit vára ja addit

háhkanvejolašvuodaid stuorra gáldomáilbmái. Lihkostuvvan balánsa gaskkal árbevieruid ja modernitehta gáibida fokusa innovašuvdnii ja ovdánahttimii. Ovdánahttin ja innovašuvdna eaktuda ovttasbarggu ja ipmárdusa dasgo iešgudetlágan girjerádjosiin leat sierra rollat maid galget deavdit. Dábálaš dovdomearkkat Finnmárkku girjerádjosiin lea stuorra kvalitehta dásseerohusat girjerádjobálvalusain. Dákká lea Finnmárkku fylkagirjerádjosis dehálaš rolla deavdit vai lihkostuvvá ovdánahttinbargguiguin.

3.2 Girjebusset

Finnmárkku leat odne golbma girjebusse mat jodihuvvojit gielddaidgaskasaččat ja rádjaguovllu ovttasbargguiguin. Girjebusset Finnmárkku leat dehálaš váikkuhangaskaoamit vai sáhtttá nannet sáme kultuvrra ja kulturgaskusteami, sihke suoma ja kvena giela ja kultuvrra. Girjebussiin luikojuvvo girjjálašvuohtha ja eará lágan mediat mat válddahit sámi kultuvrra, sihke girjjálašvuohtha sáme giellii ja suomagiellii dárogiehta lassin. Sáme girjebusset dolvot olggos sámi kultuvrra viiddis guovlluide, ja guovlluide gos gielddalaš álbmotgirjerádjosat leat guhkin eret ja dan sivas eai leat nu olámuttus.

Levi Henriksen galledeamen Girkonjårgga joatkkaskuvlla 2016 girjjálašvuodafestivála oktavuodas.

Govven: Evy Andersen

Finnmárkku fylkkagirjerádjju.

Govven: Sonja Siltala

3.3 Skuvlagirjerádjosat vuodđoskuvllas ja joatkkaskuvllas

Opplæringsloven cealká nannosit ahte «Elevane skal ha tilgang til skolebibliotek», ohppiin galgá leat skuvlagirjerádjju olámuttus. Láhkaásahusas oahpahuslágas čieknudivvo dat vel ná:

“Skuvllas galgá leat skuvlagirjerádjju jus ii leat skuvlagirjerádjju sihkkarastojuvvon ovttasbarggu bokte eará girjerádjosiiguin. Girjerádjju mii ii leat skuvlaviesus, galgá leat ohppiide olámuttus skuvlaáiggis, vai girjerádjosat geavahuvvot aktiivvalaččat oahpahusas skuvllas. Girjerádjju galgá sierra heivehuvvon skuvla atnui”.

Buorre skuvlagirjerádjosat leat erenoamáš dehálačča Finn-
márkkus, gos árvosániid gaskameari lea vuollai riikka gaska-
meari našuvnnalaš lohkaniskosiiguin ja gos joatkkaskuvlla
luohpan lea stuoris. Vuodđoskuvlla girjerádjosiin Finn-
márkkus lea stuorra dárbu ovttas ovdánit, resurssat ja bargit geain lea
kompetánsa girjjálašvuodas ja gáldokritihkas. Lea stuorra
erohusat man olu skuvlagirjerádjosat vuoruhuvvot, ja ero-
husat oidnojit dan láhkai ahte skuvlagirjerádjosat eai leat
doarvá čatnašuvvon skuvlaplánaide.

Joatka skuvllaid girjerádjosat galget leat mielde realisere-
min skuvllaid pedagogalaš ja fágalaš mihttuid. Finn-
márkku

joatkkaskuvllaid girjerádjosiin leat veahá buoret personála-
resurssat, alladat fágakompetánsa ja guhki rahpanáiggit
go vuodđoskuvlagirjerádjosiin. Girjerádjjobargiin lea sierra
Fágaforum skuvlagirjerádjjobargiid várás Finn-
márkkus. Diehtjoogadeami bokte, vásáhusat ja oahpahus, oktasaš
njuolgadusat ja sisaoastin ovttasbargu ja gaskkusteapmi
lea Fágaforum daid bokte mielde leamaš ráhkadeamen
eanet oktasaš ja dásseárvosaš skuvlagirjerádjjobálvalusa
Finn-
márkkus, ja lea resursan skuvllaide ja reaidun ohppiide.

3.4 Universitehta- ja allaskuvlagirjerádjosat

Fága- ja dutkangirjerádjosat leat vuodđogeadggit diehto-
gaskkusteamis alla oahpuid siste ja lea dehálaš oassin
infrastruktuvrras oahpahusas ja dutkamis universitehtain ja
allaskuvllain. Daid ovddimus bárgu lea mielde váikkuheamen
dasa vai eadneinstitušuvnnat olahit iežaset ulbmiliid. Dat
galget ovttasbargguin fágabirrasiiiguin válljet olggos, ordnet,
dahkat olámuddun ja ovdanbuktit relevánta, kvalitehta-
sihkkarastojuvvon diehtogálduid dutkiide ja studeanttaide
ja doaimat dego oahppoarenan ja kompetánsaguovddážiin
gos beassá geavahit digitála ja deaddiluvvon diehtjojuohkin-
resurssaid.

UH-girjerádjju Finn-
márkkus lea UiT Norgga ártkalaš univer-
sitehta Universitehtagirjerádjju – Áltá, UiT Norgga ártkalaš
universitehta Universitehtagirjerádjju – Hámmárfeasta ja
Sámi allaskuvla girjerádjju, Guovdageaidnu.

3.5 Sámedikki girjerádjju

Sámedikki girjerádjju Kárášjogas lea hálddašangirjerádjju
Sámedikki politihkkariid ja bargiid várás, ja seammá
lea sáme girjjálašvuoda ja sáme girjerádjjobálvalusa
kompetánsaguovddáš mas lea riikaviidosaš olaheapmi.
Sámedikki girjerádjosis galgá leat buot dievaslaččamus
čoakkáldat sáme girjjálašvuodas sámegillii ja sáme diliid
birra beroškeahtá gielas, olles riikka geavahussii. Finn-
márkku fylkagirjerádjosis lea šiehtadus Sámedikki girjerádjosiin Finn-
márkku fylkagiidda ovttasbargošiehtadusa bokte.

3.6 Eará girjerádjosat

Giddagasgirjerádjosat leat leamaš našuvnnalaš vuoruhan
guovlu ja lea dárbbalaš ja dehálaš fáldat čohkkájeddiid
árgabeaivvis ja lea maid oahpuid oktavuodas buorre.
Čáhcesullo giddagasas lea sierra giddagasgirjerádjju mii
jodihuvvo stáhtalaš ruhtademiin ja man jodiha Čáhcesullo
girjerádjju.

3.7 Finn- márkku fylkagirjerájus

Finn-
márkku fylkagirjerájus lea regionála ovdánahttinaktevra
girjerádjosuorggis ja sihkkarastá buorre girjerádjjobálvalusaid
boahpteáiggis buot ássiide Finn-
márkkus. Doaima lea
mearriduvvon lágas Lov om folkebibliotek av 20.12.85, ja lea
divoduvvon 01.01.2014:s. Fylkagirjerájus galgá leat resursan
girjerádjosiidda ja gielddaide girjerádjofágalaš rávve-
miid bokte mat duvdet bálvalusovdánahttima, álggahit ja
čadahit ovttasbargo- ja ovdánahttinprošeavttaid, veahkehit
álbmotgirjerádjosiid našuvnnalaš statistihkkačállimis
ja raporteremis Našuvnnalašgirjerádjosi, ja čuovvulit
girjerádjosiid luoikanovttasbarggus vai šaddá beaktilis ja
ávkkálaš gáiddusluoikan fylkkas.

Finn-
márkku fylkagirjerádjosis lea našuvnnalaš ovddas-
vástáduš Suoma girjerádjjobálvalusain Norggas, fállat gi-
rjjálašvuodagaskkustanbálvalusaid ja lágidiit Finn-
márkku
riikkaidgaskasaš girjjálašvuodafestivála. Fylkagirjerájus
jodiha hálddašeami ja sisdoallogaskkusteami Finn-
márku-
girjerádjosiin, mii lea báikkálašhistorjjá girjjálašvuoda, govva
ja priváhtavuorkkaid bálvalus.

4.0 GIRJERÁDJOOVDÁNAHTTIN

Gelbbolašvuodalokten, Finnmárkku fylkkagirjeráju bokte.

Govven: Sonja Siltala

Fylkkagirjerádjosis lea ovddasvástádus ovdánahttit ja oaivadiit olles fylkka girjerádjosuorggi, ja bargá aktiivvalaččat vai movttiidahtta kompetánsa- ja bálvalusovdánahttimiid mat fas buktet odđa báikkálaš čovdosiid ja buoret girjerádjopráksisa Finnmárkku girjerádjosiidda.

Fylkkagirjerájus bargá aktiivvalaččat girjerádjobargiid máhttoloktemiin ja girjerádjosiid ovdánahttimiin kurssaid, čoahkkimiid ja doaimmaid bokte. Manjimus jagiin lea fierpmádathuksen fágabirrasa vuodđudeami bokte, čielgasut gulahallan ja ovttasbargu girjerádjosiid gaskkas lasihan doaimmaid girjerádjosiidda.

Girjerádjoovdánahttima dárbu lea vuolgán das go leat johtilis servodatrievdamat mánga suorggis min máhtolašvuodaservodagas. Juoidá mii dadis cege alladat gáibádusaid bálvalusaide ja kompetánsii maid girjerádjosis galget fállat. Finnmárkku fylkkagirjerádjosis ulbmil girjerádjoovdánahttimiin lea dahkat girjerádjosiid fylkkas buoret aktevrán olles bálvalusaide govdodaga siskka bealde gos vurdojuvvo ahte bálvaluvvo, ja ahte Finnmárkku ássiin galgá leat aktiiva ja alla dási fállat. Dan leat vejolaš ollašuttit go bargá máhttoloktemiin, gaskkustemiin, čalmustahttimiin, oktasaščovdosiiguin ja beagginbargguin. Prošeakta álggahemiid bokte, fállat odđa čovdosiid ja deaivat iešguđet girjerádjosiid ja gieldmaid doppe gos sii leat, sáhtta Finnmárkku fylkkagirjerájus čuovvulit potenciála ja movttiidahttit ovdánahttimii ja čovdosiidda mat leat heivehuvvon báikegottiide.

5.0 GIRJJÁLAŠVUODAGASKKUSTEAPMI

Girjjálašvuodagaskkusteapmi lea ožžon stuorát fokusa manjimus jagiin. Girjerádjoláhka gáibida aktiivvalaš gaskkusteami, ja iešguđet girjerádjosis galget iežaset mánáid ja rávisolbmuid fálladagain deattuhit kvalitehta, mánggabalašvuoda ja áigeguovdilvuoda. Girjjálašvuodagaskkusteapmi sáhtta laktašuvvot mánga iešguđetge doibmii, nugo omd. Jitnositlohkamii ja girjelávgumii. Ulbmilin lea ovddidit lohkanáiddu mii fas dahká ahte eambbosat otná servodagas sáhttet háhkat alcesis oahpu ja dieđuid. Fylkkagirjerájus organisere máhttoloktenovdánahttima fágasuorggis, ja láchčá doaimmaid álbmotgirjerádjosiin, dego lohkanáiddu, girječálliid- ja gaskkustanmátkkiid ja girjjálašvuodafáalladagaid Finnmárkku Kultuvrralaš Skuvlalávka fáalladahi.

Finnmárkku riikkaidgaskasaš girjjálašvuodafestivála (www.finnlitt.no) lea oassin fylkkagirjerádjosis strategalaš barggus gos vuodđuvvojit deaivvadansajit girjjálašvuodabargiide ja girjjálašvuodaberošteddiide, lasihit lohkanáiddu, lohkanmovtta ja dahkat mánáid, nuoraid ja rávisolbmuid Finnmárkku aktiiva girjjálašvuodageavaheaddjin ja buorre lohkin. Festivála gaskkusta odđa ja boarrásut girjjálašvuoda Finnmárkku, dan lassin norgga, kvena, sámii ja ruošša girjjálašvuoda, davviriikkalaš girjjálašvuoda ja máilmmigirjjálašvuoda.

5.1 E-girječoakkáldat

Fylkkagirjerádjosis lea ovddasvástádus váldit vára ja koordineret e-girjeovttasbarggu fylkkas. 2014:s skáhppojuvvui Ebokbib systema mii lei ovttasbargu buot Finnmárkku gieldmaid gaska. Systema fállajuvo nuvttá áppan fiehtto-telefovnaide ja neahttabreahtaide ja láchčá luoikanvejolaš e-girjiide buot girjerádjosiin Finnmárkku. Fylkkagirjerájus čuovvula systemabuvttadeaddji ja koordinere sisaoastimiid ja gaskkustanbargguid mat čatnašuvvet e-girjiide.

Unjárgga skuvlaluohkká galledeamen Fylkkagirjeráju.

Govven: Sonja Siltala

Manne ruoššat eai moddjá nu dávjá? Marina Stepanova hálešteamen Marit Bjerkgain girjjálašvuodafestiválas 2016.

Govven: Sonja Siltala

6.0 FINMARKSBIBLIOTEKET

6.0 Finmarksbiblioteket

Finmarksbiblioteket vuodduuvvui dego priváhta girjerádjun Čáhcesullui 1892:s, dákkáraš ulbmiliiguin «at søge samle og opbevare bøger og manuskripter angaaende Finmarkens historie, etnografi, sprog, naturhistorie og statistik samt alt der iøvrigt kan tjene til oplysning om denne landsdel og dens befolkning gennem tiderne». Finmarksbiblioteket šattai virggálaččat oassin Finnmárkku girjerádjosis 1980:s ja dál lea govaid, priváhtaarkiivaid ja girjjálašvuoda sierraossodat.

Arkiivagovva.

Govven: Sonja Siltala

Johttičájáhusas Tráante 2017 oktavuodas. Govven: Henrik Ørsted

ovdánahttindoaimmat, ovttasbarggut koordinerejuvvojit ja lea váldoovddasvástáduš Finnmárku-arkiivvain, mii lea arkiivafágalaš fierpmádat Finnmárkkus.

Fylkagirjerádjosis leat lagabui 200 priváhtaarkiivva priváhta fitnodagain, organisašuvnnain, joavkkuin ja servviin ja ovttaskasolbmui, ja bálvalussii bohtet dađis odđa arkiivvat. Arkiivvat biddjojuvvojit dađistaga geavahussii katalogiserema ja digitaliserema bokte. Digitaliserejuvvon priváhtaarkiivaid logahallan gávdno našuvnnaš háhkanbálvalusas Arkiivaportálas ja fylkagirjerádjosa ruovttusiiduin. Seailluheami ja olámuddodahkama lassin bargojuvvo vel čaokkáldaga gaskkustemiin ja logaldallamiid, čájáhusaid, kurssaid ja semináraid čalmmustahttimiid bokte.

6.4 Suoma girjerádjobálvalus

Fylkagirjerádjosis lea našuvnnaš ovdasvástáduš suoma girjjálašvuoda gaskkusteamis Norggas. Suoma ossodat vuodduuvvui 1984:s. Suoma girjerádjobálvalus lea leamaš sierra poasta Stáhtabušeahas 1985' rájes. Stáhtadoarjja lea buhtadus mii galgá leat guovddáš gaskkustanorgánan man čaokkáldagat leat biddjojuvvojit geavahussii eará girjerádjosiid várás. Stáhtadoarjaga goluid olggo beale gokčá Finnmárkku fylkagiela.

Suomačaokkáldagas leat sullii 12 000 girjji ja jietnagirjji, filmmat, áigečállagat, áviissat ja musihkka. Mii sáddet vuorkkaid girjerádjosiidda olles riikki ja fállat dábbalaš luoi-kamiid ja gáiddusluoi-kamiid ovttaskas namahusain. Girjerádjobálvalus vástida olles riikka referánsagažaldagaide ja dieđuštemiide, váldá vuostá guossejoavkkuid oahpistemiide, máhtolašvuodaide ja lágida girječálliidgallestemiid, logaldallamiid ja girjjálašvuodasemináraid.

6.1 Girjjálašvuoha

Finmarksbiblioteka girjjálašvuoda čaokkáldagas leat sullii 30 000 girjji ja eará mediát. Čaokkáldagas lea sihke mávssolaš historjagirjjálašvuoha ja odđa girjjálašvuoha mii lea eret Finnmárkkus ja mii muitala Finnmárkku birra ja mii galgá leat resursan olles fylkka geavaheddjiide. Luoikančaokkáldat lea olámuttus olles riikki našuvnnaš gáiddusluoikanvuogádaga bokte. Čaokkáldaga sisdoallu galgá dahkkojuvvo olámuddui aktiivvalaš gaskkusteamii bokte dego girječálliid- ja logaldallanmátkit, digitála gaskkusteamit ja fáddáčájáhusat.

6.2 Govat

Fylkagirjerádjosis lea fylkaovddasvástáduš Finnmárkku gov-vaseailluheamis ja govavuorká lea viiddis man sisdoallu lea sullii 130 000 gova olles Finnmárkkus. Boarráseamos materiála lea 1860-logus. Čaokkáldat geavahuvvo aktiivvalaččat, ja govvadi gojumit bohtet duollet dále priváhta olbmui, lágádusain, TV-buvttadeddjiin ja iešgudetlágan eará institušuvnnain. Dálááigegovvideapmi ja odđa ja boares govaid sisačoaččat lea govavuorkká stuorra ja dehálaš doaimma, ja govaid čalmmustahttimiiguin bargojuvvo aktiivvalaččat, interneahas ja sosiála mediain, vejolaččat čadnojuvvon áigeguovdilis fáttáide dálá áiggis.

6.3 Priváhtaarkiiva

Fylkagirjerádjosis lea Finnmárkku priváhtaarkiivaid fylkaovddasvástáduš. Bargui gullá nannet regionálalaš ovttasbarggu institušuvnnaid gaska mat váldet vára priváhtaarkiivvain fylkkas, sihke bargat vai priváhta-arkiivvat buorebut vuhtiiváldojuvvojit, seailluhuvvojit ja heivehuvvojit geavahussii. Dat čadahuvvo go álggahuvvojit

Priváhtaarkiivvat.

Govven: Hannele Fors

Suoma girjerádjobálvalus.

Govven: Sonja Siltala

7.0 REGIONÁLA GIRJERÁDJOOVÁNAHT- TIN DOAIBMAPROGRÁMMA 2017-2020

Doaimmat	Ovddasvástádus
1. Hábmēt regionála girjerádjostrategiijaid Finnmáarkui	Fylkagirjerájus
2. Čadahit fágalaš čeahkkimiid ja kurssaid girjerádjobargiid várás	Fylkagirjerájus, Sámedikki girjerádju
3. Joatkit regionála girjerádjoovttasbargguin ja ovdánahttit searvevuodašiehtadusaid girjerádjosiid gaskkas ja eará ovttasbargoinstitušuvnnain	Gielddat, Fylkagirjerájus, Joatkkaskuvllat, Sámedikki girjerádju
4. Ovdánahttit girjerádjosiid deaivvadansadjin ja digaštallanarenain	Gielddat, Fylkagirjerájus
5. Ovdánahttit girjerádjosiid integrerenarenan ja giellaoahpahusa ovttasbargoguoibmin	Gielddat, Fylkagirjerájus
6. Identifiseret sierra sáme čuolbmačilgehusaid girjerádjoovdánahtinsuoggis	Fylkagirjerájus, Gielddat, Sámedikki girjerádju
7. Joatkit oktasaš girjerádjoprofiilabargguin ja márkanahttit girjerádjobálvalusaid	Gielddat, Fylkagirjerájus
8. Ráhkadit ovttasbargovuodu ja ollislaš plána girjerádju- ja geavaheaddjioahpahusa vuodđoskuvllas gitta universitehta- ja allaskuvldássái	Fylkagirjerájus, Gielddat
9. Čadahit inspirašuvdnasemináraid skuvlagirjerádjobargiide/vásttolaččaide ja oahpaheddjiide vuodđoskuvllas	Fylkagirjerájus
10. Ráhkadit ja váldit atnui girjerádjogallestallanpresentašuvnna mii lea skuvllaid, mánáidgárddiid ja eará oahppoinstitušuvnnaid várás man sisdoallu vuodđuduvvo «Finmarksbiblioteket» sisdollui	Fylkagirjerájus, Gielddat
11. Ovdánahttit ja ođadit girjerádjočohkkáldagaid	Gielddat, Fylkagirjerájus
12. Guorahallat oktasaš girjerádjosystema vejolašvuodaid buot girjerádjosiid várás	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus
13. Analyseret girjerádjosiid geavaheami ja identifiseret beasatlašvuoda potenciála	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus
14. Vuodđudit buot álbmotgirjerádjosiid "Girji buohkaide"- girjerájus ja čadahit dássidit inspirašuvdnačeahkkimiid lohkanáittardeaddjái	Fylkagirjerájus, Gielddat
15. Čuovvut davvi-Norgga girjjálašvuodastrategiijaid ja ovddidit davvi-Norgga girjjálašvuoda Finnmáarkkus	Fylkagirjerájus, Gielddat, Joatkkaskuvllat
16. Čadahit jahkásaš gaskkustanmátkkoštemiid	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus, Sámedikki girjerádju
17. Čadahit jahkásaš lohkanpánjaid	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus, Sámedikki girjerádju

Doaimmat	Ovddasvástádus
18. Ovddidit girjjálašvuoda gielain mat leat dehálačča Finnmáarkkus (suomagiel, kvenagiel, sámegiel ja ruoššagiel)	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus, Sámedikki girjerádju
19. Viidásut ovdánahttit ja čalmustahttit Suoma girjerádjobálvalusa	Fylkagirjerájus, Gielddat
20. Fátmmastit girjerádjosiid girjjálašvuodaosi bargui Kultuvrralaš Skuvlálavkkas	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus, Scene Finmark
21. Beasatlašvuoda dahkat ja gaskkustit girjjálašvuoda ođđa gielain mat leat geavahusa Finnmáarkkus	Gielddat, Joatkkaskuvllat, Fylkagirjerájus
22. Váldit atnui ja gaskkustit ođđa digitála mediabálvalusaid	Fylkagirjerájus, Gielddat, Joatkkaskuvllat
23. Guorahallat vejolašvuodaid vai beassá rahpat eanet rahpasut girjerádjosiid Finnmáarkui	Gielddat, Fylkagirjerájus
24. Ráhkadit plána kompetansaloktemii girjerádjobargiid várás	Fylkagirjerájus, Gielddat, Joatkkaskuvllat
25. Fállat kurssa digitála bálvalusaid geavaheamis, informašuvdnaháhkamis, gávdnat fas almmolaš informašuvnna ja gáldokritihka	Fylkagirjerájus, Joatkkaskuvllat
26. Dahkat Finnmáarkku riikkaidgaska girjjálašvuodafestivála deaivvadansadjin girjjálašvuodaaktevraide Davvi-Norggas	Fylkagirjerájus
27. Ráhkadit sisačohkkáldagaid Finmarksbiblioteket várás (girjjálašvuoda, govat ja priváhtaarkiivvat)	Fylkagirjerájus
28. Beasatlašvuoda ráhkadit priváhtaarkiivvaide, govva ja girjjálašvuodačohkkáldagaid sierra našuvnalaš háhkan- ja gávdnanbálvalusain	Fylkagirjerájus
29. Ovdánahttit ovttasbarggu seailuhaninstitušuvnnaid gaska	Fylkagirjerájus
30. Lágit kurssaid ja semináraid main lea fokus báikkálašhistorjjá materiálii	Fylkagirjerájus
31. Ođasmahtti seailuhan- ja ovttasdoaibmaplána mii lea priváhtaarkiivvaide várás	Fylkagirjerájus, museat, Arkiivainstitušuvnnat
32. Ovdánahttit Finnmáarkku riikkaidgaska girjjálašvuodafestivála ovttasbarggu girjerádjosiiguin, girječállidsearviiguin ja festiválaiguin riikarájaid rastá	Fylkagirjerájus
33. Joatkit báikkálašhistorjjá lonuhallan šiehtadusa Murmánskka fylkka dieđalašvuodagirjerádjosiin	Fylkagirjerájus
34. Ráhkadit oktasašprošeavttaid Murmánskka regionála mánáid- ja nuoraidgirjerádjosiin mánáid girjerádjobálvalusain	Fylkagirjerájus
35. Vuodđudit oktavuoda ja ovdánahttit ovttasbarggu Lappi girjerádjosiin lasihit juogadeami ja vásáhuslonuhemiid fága-kompetánsas	Fylkagirjerájus

8.0 GIRJJÁLAŠVUOHTA

Aabø, S. (2005) "Are public libraries worth their price?: A contingent valuation study of Norwegian public libraries", I: New Library World, Vol. 106

Folkebibliotekloven (1985) Lov om folkebibliotek.
Hentet fra: lovdata.no/dokument/NL/lov/1985-12-20-108

Forskrift til opplæringslova (1998)
Hentet fra: lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_23#KAPITTEL_23

Johansen, O. (2016, 06. juli) Bibliotekene i Finnmark i 2015: 40 % flere aktiviteter. Ságat, s. 9

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014.
Hentet fra: www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2013-4/id715404/

Opplæringsloven (1998) Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa.
Hentet fra: lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61

Privatarkivstrategi 2015-2020, Arkivverket
Hentet fra arkivverket.no/arkivverket/Arkivutvikling/Privatarkivstrategi-2015-2020

Eará duogášmateriálat:
Kulturdepartementet (2015) Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 –Statens oppgaver og ansvar for utvikling av folkebibliotekene. Oslo: Kulturdepartementet
Hentet fra: www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-bibliotekstrategi-2015-2018/id2429329/

Finnmark fylkeskommune (2015) Regionale kulturstrategier for Finnmark 2015-2020. Vadsø: Finnmark fylkeskommune
Hentet fra: www.ffk.no/planveiledning/

Finnmárkku riikkaidgaskašaš girjjálašvuodafestivála 2016 ráhpandilálašvuodas, Samovar-teáhteris.

Goven: Sonja Siltala.